

ÅRSRAPPORT 2016

**BYGGEVARE
INDUSTRIEN**

BYGGEVAREINDUSTRIENS FORENING – for en sterk norsk byggevareindustri

Byggevareindustriens Forening er en selvstendig bransjeforening etablert i 1969 og er tilsluttet Byggenæringens Landsforening (BNL) og Næringslivets Hovedorganisasjon. Foreningens medlemstall er ved utgangen av 2016 202 bedrifter.

Medlemmene hadde en omsetning på ca. 24 mrd. kroner og vel 7.000 ansatte.

Byggevareindustriens Forening er en materialuavhengig forening som samler et bredt spekter av byggevareprodusenter og med det representerer ca. 25% av all produksjon av varer til byggenæringen.

Overordnede mål for Byggevareindustrien

Vi skal være en anerkjent, toneangivende og selvstendig forening der vi synliggjør og sikrer norske produkter og produsenters fortrinn mot markedet der vi jobber for:

- et seriøst byggevaremarked med styrket operativt tilsyn og kontroll – lokalt og sentralt
- effektive og rettferdige konkurransevilkår for merkevareleverandører - og en rasjonell verdikjede som styrker valgmuligheter til kjøpere og brukere av byggevarer
- å øke materialenes betydning i bygg og anleggs miljøvurdering og bidra til å redusere produsentenes kostnader med miljødokumentasjon
- å forenkle og forbedre vareeierens informasjonslogistikk inn mot aktører i verdikjeden og myndigheter
- å synliggjøre industriens omfang av innovasjon, forskning og utvikling og øke tildelinger til byggevareindustrien fra virkemiddelapparatet

24 milliarder

**Medlemmene hadde en omsetning
på ca. 24 mrd. kroner og
vel 7.000 ansatte.**

INNHold

Leders oppsummering av 2016	4
Om Byggevareindustriens Forening	6
Bransjen og markedet i 2016	8
Aktiviteter i Byggevareindustriens Forening	10
Tilknytning til Byggenæringens Landsforening og Construction Products Europe	14
Medlemsoversikt	15

LEDERS OPPSUMMERING AV 2016

2016 VAR ET MEGET GODT ÅR FOR NORSK BYGGEVAREINDUSTRI. Dette skyldes primært et meget godt bygg- og anleggs marked i Norge der særlig bolig og infrastruktur er områder med særdeles høy aktivitet. I tillegg har det vært et godt boligmarked i Sverige og dette i kombinasjon med en svak norsk krone gjør at industrien har styrket sin konkurranseevne. Likevel gir svak norsk krone enkelte utfordringer for de som er avhengig av råvareimport som har blitt dyrere i 2016.

I følge vår egen statistikk for 2016 viste denne en økning på 6,6 % (3 % korrigert for prisstigning) fra 2015 som harmonerer bra med SSBs bygge- og anleggsstatistikk som pr. 5 periode rapporterte om en økning på 5,7 %.

Pga. den høye aktiviteten på anlegg ser vi at produsenter innenfor betongsegmentet opplever sterkere vekst enn øvrige byggevarer. I tillegg til den høye aktiviteten i boligmarkedet er ROT-markedet en driver som har stabil jevn vekst. Dette kompenserer for den fortsatt noe svakere aktiviteten innenfor næringsbygg.

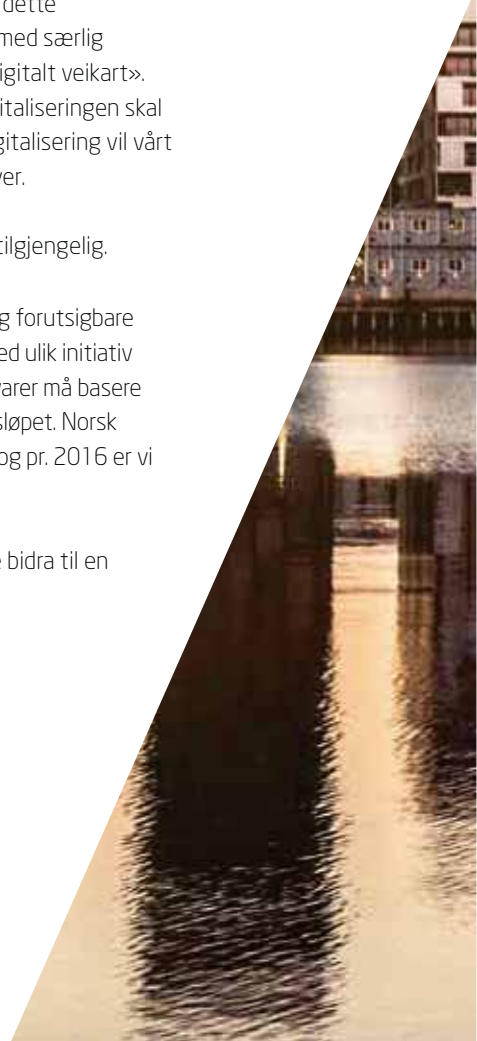
I 2016 HAR VI FORTSATT Å ENGASJERE OSS STERKT inn mot særlig to megatrender innenfor byggenæringen og samfunnet for øvrig – digitalisering og «det grønne skiftet». Innenfor digitalisering så satte vi dette ettertrykkelig på kartet ved Byggevaredagen som hadde rekorddeltagelse. Videre har vi sammen med særlig Entreprenørforeningen og Boligprodusentene vært pådriver for at BNL tok initiativ til prosjekt «Digitalt veikart». Vi mener det er vesentlig at det er næringen selv som er med og legger rammene for hvordan digitaliseringen skal kunne bidra til byggenæringen generelt og en sterk norsk byggevareindustri spesielt. Innenfor digitalisering vil vårt deleide selskap Norsk Byggetjeneste (50 %) med sin NOBB-database være en viktig aktør fremover.

En viktig hendelse i 2016 her var at man på slutten av året gjorde vareinformasjon i NOBB gratis tilgjengelig.

PÅ ENERGI OG SÆRLIG MILJØSIDEN bruker foreningen mye ressurser på å sikre transparente og forutsigbare rammebetingelser for industrien. «Det grønne skiftet» er fortsatt meget markedsdrevet med ulike initiativ og av stadig større betydning. Her er vi spesielt opptatt av at miljøvurderinger av byggevarer må basere seg på omforente standarder, være objektive og at man ser på egenskapene i hele livsløpet. Norsk byggevareindustri er i front i Europa på bl.a. utvikling av miljødeklarasjoner (EPD'er) og pr. 2016 er vi fjerde største nasjon i antall EPD'er.

Starten på 2017 har for mange vært meget god og vi ser frem til å kunne bidra til en fortsatt sterk norsk byggevareindustri.

Øyvind Skarholt
Daglig leder

”

I 2016 har vi fortsatt å engasjere oss sterkt inn mot særlig to megatrender innenfor byggenæringen og samfunnet for øvrig – **digitalisering** og «**det grønne skiftet**».

OM BYGGEVAREINDUSTRIENS FORENING

STYRE OG KOMITEER

Bjørnar Gulliksen
Arne Jebsen

Adm.dir. Isola AS (styreformann)
Adm.dir. Hunton Fiber AS (viseformann)

Styremedlemmer:

Johan Wigestrand
Kristin Røed-Eriksen
Morten Andersen
Audun Harriðsleff
Jan Erik Engebretsen

Adm.dir. Østraadt Rør AS
Adm.dir. St. Gobain Byggevarer AS
Adm.dir. Rockwool AS
Adm.dir. Contiga AS
Salgsdirektør-Bbygg Norden, Jackson AS

Foreningens valgkomité:

Tor Inge Overrein, Heidelberg Cement Group (Norcem), formann
Bjørn Petersen, Hey'di AS
Trond Hagerud, Mapei AS

ADMINISTRASJON

Byggevareindustrien hadde i utgangen av 2016 3 ansatte, Øyvind Skarholt, Trine Dyrstad Pettersen og Nini Mollatt.

REPRESENTASJON I ANDRE FORA

Styret i Kontrollrådet:
Styret i EPD Norge
Styret i Building SMART Norge
Standard Norges komite for BIM-standard
KLIFs Råd for Produktregisteret:
DiBK forum for markedstilsyn:
SINTEF Byggforsks tilsynskomite for tekniske godkjenninger:
Standard Norges Komite for Energi i bygninger:
EPD Norge Brukerforum:
NGBCs strategiske rådgivningsgruppe

Johan Wigestrand
Øyvind Skarholt (styreleder)
Øyvind Skarholt
Øyvind Skarholt
Rannveig Landet (på vegne av NHO og Byggevareindustrien)
Øyvind Skarholt
Øyvind Skarholt
Trine Dyrstad Pettersen
Trine Dyrstad Pettersen
Trine Dyrstad Pettersen

Foreningen er medlem av:

- Norwegian Green Building Council
- BuildingSMART Norge
- Standard Norge
- Næringslivsringen ved NTNU
- Fagrådet for Våtrom
- Construction Products Europe

EIERINTERESSER

NORSK BYGGTJENESTE AS

Byggevareindustrien har en eierandel i Norsk Byggtjeneste (NBT) på 50 %, mens det øvrige er fordelt med 16 % på Virke Byggevarehandel (tidl. TBF / HSH Byggevarehandel) og 34 % på BGF (Bygningsartikkel Grossistenes Forening).

Selskapets mål er å være den ledende aktør innen produkt- og kunnskapsbasert informasjonsformidling mellom aktørene i byggenæringen. NBT har to hovedforretningsområder, henholdsvis byggevarebasen NOBB og området Plan som omfatter utvikling og salg av bygglitteratur, regelverksprodukter og planverktøy.

Byggevareindustrien er representert i selskapets styre med:

Jon Karlsen, (Glava AS), Bjørnar Gulliksen (Isola AS) og Øyvind Skarholt. De øvrige representanter i styret er Carl Otto Løvenskiold (BGF), Asbjørn Vennebo styreleder (BGF) og Knut Strand Jacobsen (Virke Byggevarehandel).

BYGG REIS DEG

BYGG REIS DEG AS

Byggevareindustrien eier 51 % av aksjene i Bygg Reis Deg AS og BGF-fondet 49 %.

2016 var et såkalt mellom år uten messe. I 2016 valgte eierne å satse ytterligere på BRD ved å ansette ny daglig leder i 100% stilling.

Byggevareindustrien er representert i selskapets styre med Jan Halstensen, Kristin Røed-Eriksen (Saint-Gobain Byggevarer AS) og Øyvind Skarholt. Fra BGF-fondet sitter Carl Otto Løvenskiold, Asbjørn Vennebo og Eirik Grønlie i styret.

BRANSJEN OG MARKEDET

Byggevareindustriens salgsstatistikk for 2016 viste en økning på 6,6 % (3 % korrigeret for prisstigning) fra 2015. Utvalget på 20 selskaper som er med i statistikken hadde en samlet innenlandsk omsetning på over 10 mrd. NOK. Dette harmonerer bra med SSBs bygge- og anleggsstatistikk som pr. 5 periode rapporterte om en økning på 5,7 %.

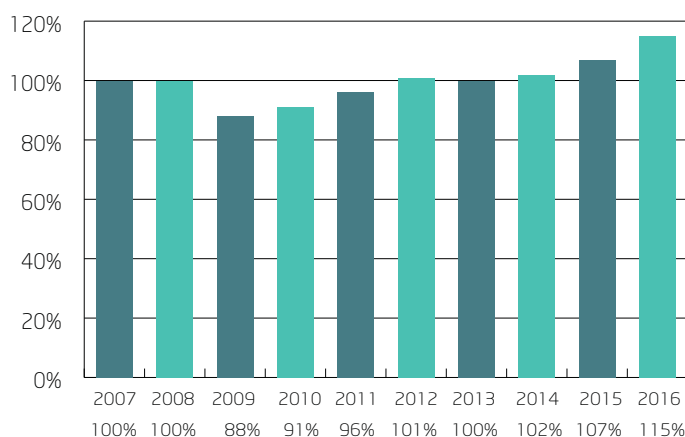
Sett bort fra januar og juli som begge var noe svake, har det vært en meget stabil og jevn økning gjennom hele året. I første halvår var veksten på ca. 5%, og mange hadde noe svakere forventning til utviklingen i 2. halvår som skulle ses opp mot en sterk periode i 2015.

Ved årets slutt er det gledelig å se at bekymringene ble gjort til skamme og at vi kan oppsummere med god vekst og en sterk posisjon.

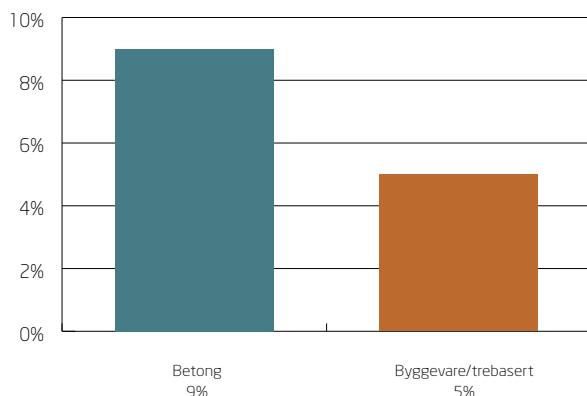
Utviklingen innenfor de ulike varegruppene bærer preg av at produsenter innenfor betong opplever sterkere vekst særlig pga. anleggsmarkedet, mens øvrige byggevarer har en mer moderat vekst.

På byggsiden er det den høye aktiviteten i boligmarkedet en sterk driver samt ROT-markedet som har stabil jevn vekst. Dette kompenserte for et fortsatt noe svakere aktiviteten innenfor næringsbygg.

Innenlandsk salg av byggevarer (2007=100)

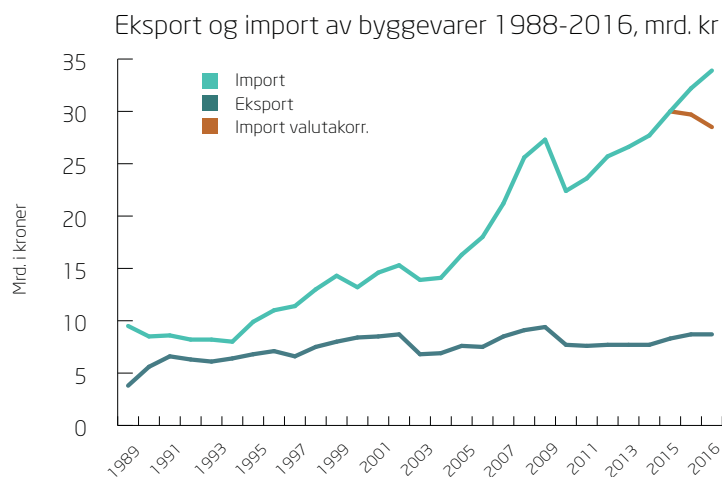
Vekst ift. 2015

Kilde;
Byggevareindustriens
salgsstatistikk for
innenlandsk salg av
byggevarer, ikke justert
for prisstigning (KPI).

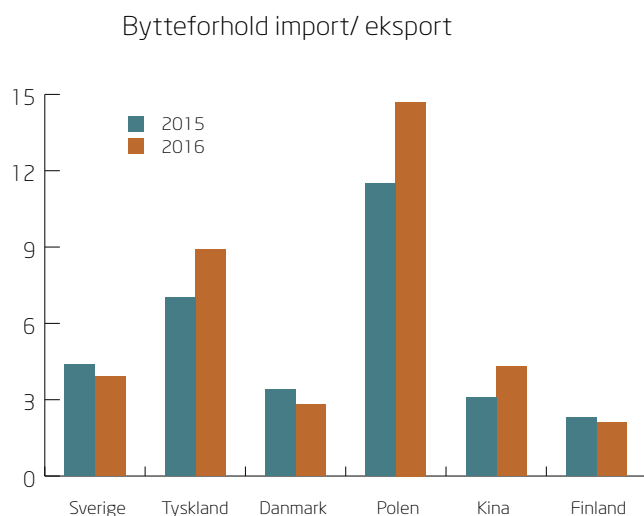
Import og eksport

For andre året på rad ser vi en nedgang i import av byggevarer. Basert på SSB-tall viste denne en nedgang i volum sett ift. 2015 på 4 %. Samtidig styrket eksporten seg mot flere av våre nærmeste handelspartnere der Sverige øker med 6 % og Danmark med hele 20 %. Svakere utvikling til bl.a. Kina og UK gjør imidlertid at samlet eksport kun økte med 1 %.

Kilde; SSB –
bearbeidet
av Prognose-
senteret

Nedenfor vises en grafikk der vi ser på bytteforholdet/handelsbalansen med de største importmarkedene. Balansen styrker seg mot Sverige, Danmark og Finland, mens den svekkes mot Tyskland og Polen pga. økt import. Ift. Kina er det nedgangen i eksport som gjør det store utslaget.

Kilde; SSB –
bearbeidet
av Prognose-
senteret

AKTIVITETER I BYGGEVAREINDUSTRIENS FORENING

MEDLEMSMØTER

Byggevareindustriens generalforsamling ble avholdt 21. april på Scandic Fornebu i Oslo i tilknytning til Byggevaredagen 2016 – en fagdag for Byggevarebransjen, som arrangeres i samarbeid med Virke Byggevarehandel. Selve Byggevaredagen hadde som tema digitalisering og vi hadde tidenes beste deltagelse med ca. 190 personer tilstede.

22. – 25. september arrangerte foreningen sin årlige studietur som denne gang gikk til Edinburgh med ca. 50 deltagere. Thomas Thiis-Evensen deltok som faglig leder og i tillegg til hans foredrag og visning av byen og dens historie, hadde vi foredrag av lokale faglige ressurser om det skotske byggevaremarkedet og om den politiske situasjonen i Skottland ift. bl.a. «Brexit»

Foreningens årlige høstmøte ble avholdt i Oslo 10. november med 50 deltagere der vi hadde innlegg ved Harald Magnus Andreassen (Swedbank), Mikkell Sandvik (Mestergruppen), Morten Bjerke (Salva Invest AS), Olav Kolstad (Schjødt) samt Henning Mikalsen (Brandframe).

FASTE UTVALG

TEKNISK FORUM

For å følge opp regelverk, standardiseringsspørsmål og produktkrav har Byggevareindustrien et teknisk utvalg kalt «Teknisk Forum». Forumet har hatt fire møter gjennom året med fokus på ny forhold knyttet til miljødokumentasjon, NOBB vareinformasjon, SINTEF tekniske godkjenninger. I alle møter har vi hatt gjesteforedrag som har gitt deltagerne oppdateringer innenfor ulike temaer som er av interesse for tekniske ansvarlige blant våre medlemmer.

DIGITALT FORUM

Foreningen er medlem i BuildingSMART Norge. Målet med Building Smart eller BIM (Bygning Informasjons Modellering) er å utvikle en felles teknisk plattform basert på åpne internasjonale standarder som muliggjør effektiv informasjonsflyt mellom aktørene i verdikjeden. I tillegg har vi ved vårt eierskap i Norsk Byggtjeneste og NOBB en mulighet for å kunne påvirke hvordan markedet skal kunne få tilgang til relevant produktinformasjon. I 2016 etablerte vi Digitalt forum og gjennomførte blant annet møte med nær 70 deltagere der både coBuilder og Norsk Byggtjeneste presenterte sine løsninger. I tillegg var Bygg21 invitert til å orientere om funn fra sitt prosjekt «Produktsøk og logistikk». Vi ser at det for produsenter og leverandører i en mer digitalisert næring vil være stadig viktigere å sikre eierskap og kontroll på egne varedata og distribusjonen av disse..

STANDARDISERINGSUTVALG FOR ELEKTRONISK HANDEL

I Standardiseringsprosjektet som ble initiert av Trelast- og Byggevarehandelens Fellesorganisasjon (TBF – nå Virke Byggevarehandel) ble i 2009 via en avtale mellom Byggevareindustrien og TBF, etablert som et samarbeidsprosjekt. Våre representanter i standardiseringsutvalget i 2016 er; Terje Bredesen (Glava AS), Steinar Hovland (Moelven ASA), Roy Kenneth Grundtjern (Byggma AS) og Øyvind Skarholt (Byggevareindustrien). I 2016 har SU vært involvert ifm. berikelsen av NOBB med produkttegenskaper samt utvidelse av standard til også å kunne dekke elektronisk bestilling fra byggeplass.

ARBEIDSSOMRÅDER

MARKEDSTILSYN

Vi mener at en av de største truslene mot et seriøst byggevaremarked er direkteimport av byggevarer der den utførende har med seg egenimporterte materialer i leveransen. Disse produktene finner man ofte ikke byggevarehandelen eller de etablerte kanalene. Vi har jobbet inn mot DiBK og bidratt i deres arbeid med bl.a. sjablonger og veiledere for hvordan kommunene skal kunne gjennomføre tilsyn av byggevarer på prosjekt som er prioritert område i 2016 og -17.

ENERGI OG MILJØ

BREEAM Nor som klassifiseringsverktøy for byggs miljøprestasjon har også i 2016 styrket sin posisjon i markedet, og metoden begynner å få innflytelse også utenfor det sentrale Østland. En analyse av klassifiserte prosjekter viser at 95 % av prosjektene etterspør EPDer, noe som bekrefter BREEAM som en driver for utviklingen av EPDer. Hele 70 % av ikke-betongrelaterte medlemmer i Byggevareindustriens forening har EPDer. De produsenter som ikke har EPDer, er primært leverandører til småhusmarkedet, et marked som så langt ikke har særlig fokus på miljødokumentasjonen utover forskriftskrav. Vel 40 % av de betongrelaterte medlemmene har EPDer. Når man ser på hvor stor del av markedet disse produsentene dekker, ligger markedsandelen på 70%. Slike tall viser at byggevareindustriens medlemmer i stor grad kan levere miljødokumentasjon i form av EPDer når dette etterspørres.

Også i 2016 har vi hatt et tett og godt samarbeid med NGBC som eier av BREEAM Nor, både gjennom deltagelse i strategisk rådgivningsgruppe samt hatt et betydelig engasjement i revisjon av BREEAM Nor som kom ut i ny versjon september 2016. Det nordisk prosjekt «Nordic Guide to sustainable materials» der Byggevareindustriens forening har vært prosjektleder for det norske delprosjektet ble avsluttet i 2016. Erfaringer fra slike aktiviteter gjør oss bedre i stand til å kunne harmonisere miljøkrav i tilknytning til byggevarer i fremtiden.

Høsten 2016 etablerte Byggevareindustriens forening det to-årige prosjektet «Broen mellom EPD og BIM» der målet er å utvikle en digital plattform som gjør det mulig å dele data mellom EPD og BIM. Prosjektet finansieres av kompetansemidler fra Husbanken samt egeninnsats fra næringen. På sikt vil

resultatet av prosjektet kunne forenkle prosjekteringen og bygging med lave miljøbelastninger der miljøinformasjon om byggevarene kobles til bygningsinformasjonsmodellen og egnede beregningsverktøy. Prosjektet vil også gi input til et internasjonalt standardiseringsarbeid og digitaliserte miljødata som også starter i 2017.

INFORMASJONSLOGISTIKK

Et av våre strategiske mål er å sikre produsentenes interesser som eier av digital vareinformasjon. Så langt har den sterkeste driveren for å gjøre tilgjengelig digital vareinformasjon vært byggevarekjedenes økende fokus på netthandel. Her er NOBB en sentral kilde og løsning for å sikre effektiv distribusjon av digital vareinformasjon. Løsninger for netthandel vil ha «filterfunksjonalitet» som skal gjøre bestiller i stand til å spisse sine søk. For å gjøre dette må det være entydige egenskaper som fremgår og som alle kan forholde seg til. Her har vi vært aktive mot både Virke og NOBB for å sikre at vareeierne er med og definerer dette i NOBB basert på en digital ordbok «Building Smart Data Dictionary».

Etter hvert som kravene til entreprenørene om å bruke bygningsinformasjonsmodeller (BIM) – ser vi også at behovet for disse kundene til digital vareinformasjon vil øke. Ved at vi fikk NOBB åpent og gratis tilgjengelig er det i industriens interesse at NOBB benyttes som kilde.

Vårt klare råd til industrien er å sikre at man har gode egne systemer for digital vareinformasjon – såkalte PIM-løsninger (Product Information Management) slik at man har orden i eget hus og kan møte det som kommer av fremtidige krav på en effektiv måte.

Vi er en pådriver for bruken av elektroniske integrerte løsninger skal øke. Både i 2015 og 2016 har vi gjennomført undersøkelser som viser at det er store variasjoner blant kjedene i hvilken grad de ulike har klart å knytte seg opp elektronisk mot leverandørene. Utviklingen går imidlertid sent og det fortsatt en lang vei gå for å få økt farten på dette.

PROGNOSER OG STATISTIKKER

Byggevareindustrien har en løpende avtale med Prognosesenteret om prognosesamarbeid sammen med BNL.

Byggevarerindustriens egen salgsstatistikk distribueres månedlig og er en viktig indikator for bransjen der den enkelte produsent kan sammenligne seg opp mot bransjesnittet løpende månedlig. Hvert kvartal sendes det ut statistikk for import/eksport basert på SSB-tall som er bearbeidet av Prognosesenteret.

Foreningen utarbeider en årlig rapport som viser utvikling på resultat og avkastning for segmentene industri, entreprenører og byggevarehandel basert på 30 selskaper innenfor hvert segment som vi har fulgt siden 2003.

Vår årlige rapport som viser utviklingen til byggevarekjedene i Norge ble distribuert med et fakta ark pr kjede ift. nøkkeltall, særtrekk og kontaktpersoner som også er forbeholdt vår medlemmer.

FORSIKRINGER

Byggevarerindustrien valgte i 2016 å avvikle egen forsikringsordning og vi anbefaler våre medlemmer som det er aktuelt for å benytte seg av NHO Forsikring og NHO tjenstepensjon som har avtale med Storebrand.

INTERNASJONALT SAMARBEID

– Construction Products Europe

Byggevareindustrien er medlem av den europeiske byggevareorganisasjonen Construction Products Europe – CPE og Øyvind Skarholt har vært foreningens representant i styret i 2016. CPE har sekretariat i Brussel.

CPE konsentrerer i hovedsak sin virksomhet mot det som skjer på EU-nivå med berøring til byggevareindustrien, dvs. oppfølging i forhold til EU-direktiver, miljøkrav, standardisering, forskning mv.

CPE har etablert en sterk posisjon i EU-systemet. Sentrale representanter for EU kommisjonen stiller ofte på møter for å redegjøre for saker og for å høre byggevareindustriens syn. Byggevareindustriens Forening har vært en pådriver for at CPE skal engasjere seg på digitalisering.

I 2016 etablerte man en egen arbeidsgruppe på området der vi deltar. Målet her er at man i fremtiden har lovgivning i EU (som vil bli norsk lov via EØS) som gjør at digitale løsninger for vareinformasjon erstatter behovet for fysisk dokumentasjon.

MEDLEMMER BYGGEVAREINDUSTRIEN PR. DESEMBER 2016

A

Alloc AS
Alltid Betong AS
Arbor-Hattfjelldal AS
Arbor-Trading AS
ASAK AS
ASAK Miljøstein AS
ASAK Ringerike AS
AS Betong
AS Viken Betong

B

Berg Betong AS
Betong Sør AS
BetoNor AS
Block Berge Bygg AS
Bodø Betong AS
Boen Bruk AS
Brødrene Sunde AS
Building Material Corporation AS
Byggma ASA

C

Celsa Nordic AS
Christiania Spigerverk AS
Con-Form AS
Contiga AS

E

Element NOR AS
ElementPartner AS

F

Fibo-Trespo AS
Forestia AS
Førde Sementvare AS

G

Glava AS
GO Betong AS
Gyproc AS

H

Helgeland Betong AS
Helgeland Ferdigbetong AS
Helgeland Holding AS
Helgeland Plast AS
Hey'di AS
Huntonit AS
Hunton Fiber AS

I

Icopal AS
Isola AS

J

Jackson AS
Jarel AS
Jaro AS
Jatak Kaupanger Drift AS

K

Kebony Norge AS

M

Malthus AS
Mapei AS
Midt-Norsk Betong Verdal AS
Monier AS

N

Nobi Norsk Betongindustri AS
Norcem AS
Nordic Isoelementer AS
Nordic Crane AS
Nor Element AS
NorBetong AS
Nordland Betong AS
Nordland Betongelement AS
Norgips Norge AS

O

Overhalla Betongbygg AS

P

Protan AS

R

Rockwool AS
Ryfoss Betong AS

S

Saint-Gobain Byggevarer AS
Skarpnes AS
Skarpnes Rør AS
Sola Betong AS
Spenncon AS

U

Unicon AS

V

Vibo Entreprenør AS Avdeling Betong
Vikan Betong
Vikaune Fabrikker AS

W

Wergeland Halsvik AS
Wienerberger AS

Ø

Ølen Betong AS
Østraadt AS
Østraadt Rør AS

Å

Åkra Sementstøperi AS
Aaltvedt Betong AS

” VI FRONTER LANDETS
BYGGEVAREINDUSTRIS
FELLES INTERESSER OG
VIL PÅVIRKE RAMME-
BETINGELSER OG
BEDRE MEDLEMMENES
OG INDUSTRIENS
KONKURRANSE-
KRAFT. ”

Forsidefoto: Barcode, Thomas T. Pilgrim Design, Rim design

**BYGGEVARE
INDUSTRIEN**

Byggevareindustriens Forening
Middelthunsgate 27, 0368 Oslo
www.byggevareindustrien.no
byggevare@bnl.no